

Utbildningsdepartementet
Attn. Jan Käll

2017-12-22

Friskolornas riksförbunds yttrande över förslagen till förändringar i skol- och gymnasieförordningen avseende bidrag till fristående skolor

Friskolornas riksförbund (förbundet) tackar för möjligheten att lämna synpunkter på förslagen till ändringar i skolförordningarna.

Sammanfattning

Förbundet tillstyrker regeringens förslag om förändringar i respektive skolförordning, men med följande förslag till tillägg i paragraftexten: i andra stycket första meningen i respektive paragraf, dvs. "Om det finns särskilda skäl *för endera parten*, ska ersättningen för lokalkostnader ...". Alternativt i näst sista meningen i andra stycket i respektive paragraf, dvs. "... eller annan omständighet *för kommunen eller den enskilde huvudmannen*."

Förbundets synpunkter

Förslagen har samband med utredningen som lämnade betänkandet SOU 2016:66 Det stämmer! Ökad transparens mer lika villkor, som handlade om en översyn av skolpengsbestämmelserna. Utredningen lämnade dock inga förslag rörande förändring av regelverket för beräkning av lokalkostnader.

Förbundet konstaterade dock att just eftersom den kostnadsposten i kommunernas pengbeslut hör till de mest överklagade frågorna, krävs ett förtydligande i lag- eller förordningstext rörande beräkning av lokalkostnad. Förbundet framförde följande i remissvaret över betänkandet Det stämmer!:

"Förbundet har vid genomgång av rättspraxisen sett att domstolarna i flertalet fall valt att avslå en fristående verksamhets begäran om att få sina lokalkostnader ersatta med faktiskt kostnad, alldeles oavsett hur stor skillnad kommunens genomsnittliga

lokalkostnad är jämfört med lokalkostnaderna på den fria marknaden. Kommunen har i stor utsträckning möjlighet att själv påverka sina lokalkostnader genom användande av viss internränta, olika beräkningsgrunder och rätt att ställa av vissa lokaler vid vikande elevunderlag. Det i sin tur innebär att en fristående verksamhet riskerar att missgynnas om en domstol aldrig kan ta hänsyn till orimligheter som uppstår för den fristående verksamheten vid beräkning av lokalkostnader. Förbundet anser att lagstiftningen bör förtydligas avseende när och i vilka situationer undantagsregeln skulle kunna bli tillämplig så att det finns förbättrade möjligheter för en fristående huvudman att få ersättning för faktisk lokalkostnad, när kommunens genomsnittliga kostnad är uppenbart låg i förhållande till marknaden eller andra omständigheter.”

Regeringen föreslår nu ett förtydligande i förordningarna gällande just beräkningen av lokalkostnaden genom att i förordningstexten ta in det som framgår av förarbetena, dvs. prop. 2008/09:171 och prop. 2009/10:157. Det synes i förstone som om regeringen därmed går förbundet till mötes genom att föreslå ett sådant förtydligande. Det var dock inte ett sådant förtydligande som förbundet önskade. I och med att avkunnade domar stött sig på förarbetestexterna men ändå tydligt visar att de i mycket hög utsträckning stöder kommunens beslut, oavsett hur orimlig följen än blir för den fristående verksamheten, löser inte detta förtydligande de fristående verksamheternas predikament. Det bör framgå av författningarna, dvs. i lagtext eller förordningstext, att *båda* parterna kan ha rätt att få utnyttja undantagsregeln, dvs. ersättning för faktisk lokalkostnad, i sådana fall där det uppstår orimliga skillnader mellan kommunens och den fristående verksamhetens lokalkostnad.

Ett sådant förtydligande skulle kunna innebära att ett tillägg görs, tillsammans med det som regeringen föreslagit, i andra stycket första meningen i respektive paragraf, dvs. ”Om det finns särskilda skäl *för endera parten*, ska ersättningen för lokalkostnader ...”. Ytterligare ett alternativ skulle kunna vara i näst sista meningen i andra stycket i respektive paragraf, dvs. ”... eller annan omständighet *för kommunen eller den enskilde huvudmannen*.”

För Friskolornas riksförbund

Ulla Hamilton
VD

Gudrun Rendling
Förbundsjurist